

RYNEK TURYSTYCZNY SZWAJCARII

Karolina Pilch

I SUM TiR/Z

GR.T3

Spis treści:

ROZDZIAŁ I – INFORMACJE OGÓLNE

1. Wprowadzenie	str.3
1.1. Informacje geograficzne.....	str.3
1.2. Informacje polityczne.....	str.5
1.3. Informacje gospodarcze	str.6
1.4. Ludność	str.7
2. Warunki rozwoju turystyki.....	str.7
2.1. Regiony turystyczne	str.8
2.2. Dostępność komunikacyjna.....	str.10

ROZDZIAŁ II – ANALIZA RYNKU TURYSTYCZNEGO SZWAJCARII

1. Rynek recepcji turystycznej	str.11
1.1. Wielkość przyjazdów	str.12
1.2. Wydatki turystów	str.12
2.3. Najczęściej odwiedzane regiony	str.12
2.4. Długość pobytu	str.13
2.5. Zakwaterowanie	str.14
2. Rynek emisji turystycznej	str.14
2.1. Liczba podróży i kierunki wyjazdów	str.14
2.2. Wydatki turystów szwajcarskich na podróże	str.15
2.3. Długość pobytu	str.15
2.4. Środki lokomocji	str.16
3. Profile turystów	str.16
3.1. Płeć i wiek turystów szwajcarskich.....	str.16
3.2. Dochody mieszkańców Szwajcarii.....	str.17
3.3. Rodzaj zakwaterowania.....	str.18
4. Branża turystyczna	str.18
4.1. Touroperatorzy	str.18
4.2. Przedsiębiorstwa hotelarskie.....	str.18
4.3. Promocja turystyczna	str.19

ROZDZIAŁ III – ZNACZENIE RYNKU TURYSTYCZNEGO SZWAJCARII DLA POLSKI

1. Analiza liczba przyjazdów do Polski	str.21
2. Odwiedzane województwa.....	str.22
3. Cele przyjazdów	str.23

PODSUMOWANIE	str.24

BIBLIOGRAFIA.....	str.25

SPIS RYCIN, TABEL I ZDJĘĆ	str.26

ROZDZIAŁ I

INFORMACJE OGÓLNE

1. Wprowadzenie

1.1. Informacje geograficzne

Szwajcaria to kraj położony w Europie Zachodniej, na terenie Alp, bez dostępu do morza. Terytorium państwa należy do zlewisk czterech mórz: Północnego, Śródziemnego, Czarnego i Adriatyckiego. Graniczy od wschodu z Austrią i Lichtensteinem, od południa z Włochami, od zachodu z Francją oraz od północy z Niemcami. Łączna długość granic lądowych wynosi 1852 km.

Najwyższy punkt stanowi Dufourspitze i wznosi się 4634 m n.p.m. Z kolei najniższym miejscem w Szwajcarii jest Jezioro Maggiore 195 m n.p.m.

Ryc. 1. Mapa Szwajcarii

Źródło: www.zapala.pl

Szwajcaria to jeden z najbardziej górzystych krajów na świecie. Średnie wzniesienie nad poziomem morza wynosi 1350 m. Kraj ten znany jest głównie jako alpejski, bowiem same Alpy i tereny podgórskie stanowią ponad 60% powierzchni kraju, która wynosi 41 293 km². Około 30% przypada na Jurę Szwajcarską, a pozostałe 10% zajmuje Wyżyna Szwajcarska.

Alpy zajmują południową i środkową część kraju. Zbudowane są z bardzo różnorodnych skał, głównie z krystalicznych i wapieni. Z kolei Jura leży w północno-zachodniej części państwa, na pograniczu z Francją i ma charakter łagodnych gór fałdowych, stołowych i płasko wyżowych. Na Jurze wspaniałe są rozwinięte zjawiska krasowe, ze względu na częste występowanie wapieni. Natomiast Wyżyna Szwajcarska tworzy szeroki pas, który ciągnie się przez cały kraj, od południowo-zachodniego krańca państwa, znad jeziora Genewskiego do północno-wschodniej granicy i jeziora Bodeńskiego.

Szwajcaria jest krainą około 15 000 naturalnych jezior. Prawie wszystkie swe pochodzenie zawdzięczają olbrzymim lodowcom górskim.

Największe ze zbiorników to: jeziora Genewskie i Bodeńskie, obydwa o powierzchni przekraczającej 500 km², czyli 5 razy większej od naszego Śniardwy. Do dużych akwenów należą także Neuchatel, Maggiore, Czterech Kantonów i Zurychskie.

Na obszarze Szwajcarii występuje piętrowość roślinności, zależna od wysokości nad poziomem morza. Do 600 m n.p.m. dominują uprawy, 600-1200 m n.p.m. - lasy liściaste z bukiem, klonem, lipą, wierzbą i topolą. Między 1200 a 2000 m n.p.m. rozciągają się lasy iglaste ze świerkiem, sosną limbą i modrzewiem.

Lasy zajmują 26% powierzchni kraju. Od 2000 m n.p.m. do granicy wiecznego śniegu na wysokości 3500 m n.p.m. ciągną się łąki alpejskie, a wyżej nagie skały porastają mchy i porosty.

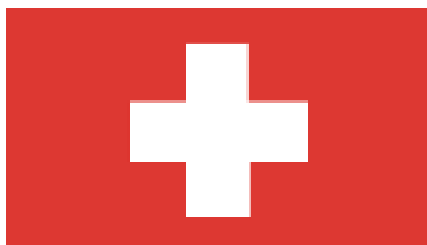
W Szwajcarii panuje klimat umiarkowany, cechujący się wielkim zróżnicowaniem warunków pogodowych, związanych z rzeźbą terenu i ekspozycją zboczy. Występują tu cechy klimatu górskiego, morskiego i śródziemnomorskiego.

Średnie temperatury stycznia wahają się od -10°C w wysokich górach do -1°C na wysokości 5°C. Temperatury lipca wynoszą +20°C, a w wysokich górach 5°C. Roczna suma opadów wynosi od 500 mm w kotlinach i dolinach, do ponad 3000 mm na zachodnich stokach Alp. Deszcze padają na ogół jesienią i wiosną, a lata bywają bardzo słoneczne. Zimą występują obfite opady śniegu w górach i częste lawiny. Charakterystyczne są tu ciepłe i gwałtowne wiatry południowe - fen i zimne wiatry północne - bise.

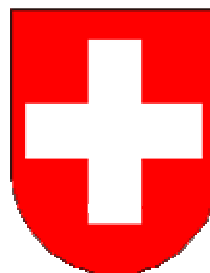
1.2. Informacje polityczne

Szwajcaria jest państwem związkowym o oficjalnej nazwie Konfederacja Helwacka, składająca się z 26 kantonów i półkantonów ze stolicą w Bernie. Zaczątkiem tej najstarszej republiki europejskiej był związek kilku krain górskich nad Jeziorem Czterech Kantonów założony w 1291r.

Ryc.2. Flaga Szwajcarii

Ryc. 3. Herb Szwajcarii

Źródło: www.wikipedia.pl

Kantony mają własne rządy, parlamenty i budżety uregulowane ustawami konstytucyjnymi. Administracja kantonalna nie podlega władzom federalnym. Kantony są uprawnione do wydawania ustaw i rozporządzeń dotyczących wielu obszarów leżących w ich kompetencjach, jak porządek publiczny, policja, nadawanie obywatelstwa), nadzór właścicielski, finanse i podatki lokalne, zdrowie, opieka społeczna, szkolnictwo, uprawnienia zawodowe. W rezultacie Szwajcaria posiada 26 różnych systemów podatkowych o zróżnicowanej skali obciążeń

Tabela 1. Kantony i samodzielne półkantony Szwajcarii.

Jednostka administracyjna	Powierzchnia w km ²	Ludność w tys. (2005)	Stolica
Kantony			
Argowia	1 404	579	Aarau
Berno	5 961	957	Berno
Fryburg	1671	251	Fryburg
Genewa	282	438	Genewa
Glarus	685	37	Glarus
Gryzonia	7 105	180	Chur
Jura	837	70	Delémont
Lucerna	1 493	364	Lucerna
Neuchâtel	803	169	Neuchâtel
Sankt Gallen	2 026	465	Sankt Gallen
Schwyz	908	136	Schwyz
Solura	791	251	Solura
Szafuza	299	73	Szafuza
Ticino	2 812	318	Bellinzona

Turgowia	991	231	Frauenfeld
Uri	1 077	34	Altdorf
Valais	5 225	286	Sion
Vaud	3 212	650	Lozanna
Zug	239	107	Zug
Zurych	1 729	1302	Zurych
Samodzielne półkantony			
Appenzell Ausser-Rhoden	242	51	Herisau
Appenzell Inner-Rhoden	173	16	Appenzell
Bazylea-Miasto	37	181	Bazylea
Bazylea-Okręg	517	266	Liestal
Nidwalden	276	41	Stans
Obwalden	491	34	Sarnen

Źródło: www.encyklopedia.pwn.pl

Kraj ten usytuowany jest na styku trzech obszarów językowych i kulturowych: niemieckiego, francuskiego i włoskiego.

Szwajcaria jako jeden z niewielu państw świata w 1815 roku ogłosiła się krajem neutralnym, dzięki czemu ominęły ją wszelkie wojny XIX i XX wieku. Szwajcaria stała się bardzo popularnym miejscem do alokacji środków finansowych najbogatszych ludzi świata, oraz miejscem gdzie znajdują się siedziby wielu międzynarodowych organizacji.

Charakterystycznym elementem sprawowania władzy jest demokracja bezpośrednia, to jest szerokie korzystanie z formy referendum, którego wynik ma charakter nadrzędny wobec wszystkich aktów prawnych. Rząd federalny liczy tylko 7 członków i w jego skład wchodzi tradycyjnie przedstawiciele 4 największych partii w parlamencie. Formuła ta wymaga długotrwałych i znużających uzgodnień wewnętrznych dla prezentacji wspólnego stanowiska rządowego (konkordancja). Może to prowadzić do sytuacji, w której stanowiska partii mających swoich przedstawicieli w rządzie nie muszą być tożsame z przesłaniem rządowym. Nie ma stanowiska premiera, obradami rządu kieruje kolejno jeden z ministrów (przez 1 rok), pełniąc zarazem w tym czasie funkcję prezydenta¹.

Walutą obowiązującą jest frank szwajcarski (100 centymów).

1.3. Informacje gospodarcze

Szwajcaria jest jednym z najbogatszych państw świata. Wysoki poziom dobrobytu osiągnęła dzięki wytrwałości, pracowitości i oszczędności swoich obywateli. Stale go pomnaża atrakcyjność turystyczna państwa, międzynarodowe operacje finansowe, dochód z tranzytu i lokalizacji organizacji międzynarodowych z siedzibami w dużych miastach.

Pierwotnie gospodarka Szwajcarii opierała się na wysoko rozwiniętym przemyśle i nowoczesnym rolnictwie. Dziś dochodów dostarczają działające tu banki (ok. 350) o reputacji najbardziej dyskretnych instytucji na świecie, a także firmy ubezpieczeniowe.

Rolnictwo w znacznym stopniu zaspokaja potrzeby mieszkańców kraju. Uprawy znajdują się głównie na Wyżynie Szwajcarskiej. Duże znaczenie ma gospodarka leśna w Alpach i Jurze, dostarczająca ok. 4 mln m³ drewna.

¹ www.coi.rzeszow.pl

Przemysł przetwórczy, opiera się na surowcach importowanych, a cechuje go wysoki poziom produkcji. Do najważniejszych gałęzi przemysłu należą: przemysł maszynowy, precyzyjny, oraz produkcja zegarków. W wyrobie najlepszych i najdroższych zegarków, Szwajcaria nigdy nie utraciła swego prymatu i nadal utrzymuje 90% udziału w produkcji światowej. Najbardziej uprzemysłowiony region kraju leży pomiędzy Bazyleą, Zurychem i Winterthur.

Rozbudowany jest przemysł spożywczy, znany z produkcji serów (m.in. ementalski z doliny Emmental), czekolady (koncerny Nestle i Suchard) oraz koncentratów spożywczych (Maggi).

W gospodarce szwajcarskiej ważną rolę odgrywa turystyka - stanowi trzecią co do wielkości wartość eksportową o obrotach 20 mld franków szwajcarskich².

1.4. Ludność

Szwajcarię zamieszkuje 7 508 739 osób, z czego mężczyźni stanowią 48,9% a kobiety 51,1%. Szwajcarzy stanowią 79,3% ogółu społeczeństwa, a obcokrajowcy aż 20,7%.

Średnia gęstość zaludnienia wynosi 188 osób/km².

Rozmieszczenie ludności jest nierównomierne: w rejonach wielkomiejskich, takich jak Zurych, Bazylea, Genewa wynosi ono 500 osób/km², a w regionach górskich tylko 26 osób/km². Przeciętna długość życia wynosi dla kobiet 82 lata, dla mężczyzn 75 i należy do najwyższych w Europie.

Większa część ludności zawodowo czynnej zatrudniona jest w sektorze usług (72,5%). Wśród ludności zawodowo czynnej 20% stanowią imigranci, w tym także sezonowi z różnych krajów głównie z Włoch i Jugosławii, Turcji (np. ponad 50% zatrudnionych w hotelarstwie stanowią cudzoziemcy). Łącznie w Szwajcarii pracuje około 600 tys. obcokrajowców.

42% społeczeństwa to wyznawcy religii katolickiej, 35,3% protestantyzmu, a 4,4% to wyznawcy muzułmanizmu.

2. Warunki rozwoju turystyki

Szwajcaria jest jednym z najbardziej atrakcyjnych państw świata które, posiada wiele bogatych tradycji turystycznych sięgających początku XIX wieku. Kraj ten odwiedzany jest corocznie przez około 12-15 milionów turystów, w tym najwięcej z Niemiec, Stanów Zjednoczonych, Francji, Wielkiej Brytanii, Włoch, Holandii i Japonii. Jednym z istotnych walorów tego niewielkiego kraju są wspaniałe krajobrazy wysokogórskie, urozmaicone jeziorami i lodowcami, wzorowo utrzymane wsie i miasta z historyczną zabudową i wieloma zabytkami jak np. Zurych, Genewa, Bazylea, Berna czy Lozanna.

---

² www.travelplanet.pl

2.1. Regiony turystyczne

Podstawę podziału Szwajcarii na regiony turystyczne stanowią zarówno względy historyczne jak i krajobrazowe. Z regionami turystycznymi utożsamiane są niektóre kantony o wyraźnie zaznaczającej się odrębności fizycznogeograficznej, etnicznej i kulturowej.

W Szwajcarii można wyróżnić następujące regiony turystyczne:

- **Szwajcaria środkowa**

Region ten to przede wszystkim trzy miasta Berno, Lucerna i Interlaken.

Pierwsze z nich to nie tylko stolica Szwajcarii, ale również miejsce koncentracji ruchu turystycznego, zarówno w lecie jak i zimą. W Bernie znajduje się wiele cennych zabytków architektury, a średniowieczna dzielnica miasta Neidecka została wpisana na listę UNESCO.

Lucerna stanowi stolicę turystyczną obszaru Jezior Czterech Kantonów. Sama Lucerna znana jest jako tradycyjny kurort i miejsce festiwali muzycznych.

Typowe dla tego krajobrazu jest występowanie licznych jezior. W jego obrębie, nad Jeziorem Czterech Kantonów w masywie Rigi znajdują się stacje klimatyczne Rigi Kaltbad oraz kąpieliska Weggis.

Interlaken to z kolei stolica regionu Alp Berneńskich, najwyższy odcinek Alp. Interlaken to niewielkie miasteczko posiadające wiele hoteli, pensjonatów, moteli i kempingów stanowiące znakomitą bazę wypadową dla wycieczek w Alpy. Jest to jeden z najbardziej znanych w Europie regionów alpinizmu i narciarstwa.

- **Gryzonia**

Gryzonia to największy kanton Szwajcarii, położony głównie w Alpach. Stolicą jest Chur (Khur). Znajduję się tu najstarszy i renomowany kurort wakacyjny Davos. Jest tutaj wiele tras dla narciarzy o każdych umiejętnościach, doskonałe warunki śniegowe i pogodowe, bardzo dobrze rozwinięta infrastruktura turystyczna, szereg wyciągów i kolejek obsługujących dobrze przygotowane stoki.

- **Tessyn**

Tessyn znajduje się w dorzeczu rzeki Ticino w południowej Szwajcarii, graniczy z Włochami i obejmuje południowe stoki Alp. Kraina ta obejmuje Alpy Lubańskie i Masyw św. Gotharda. Najliczniej odwiedzane miasta to: Lugano i Locarno. Stolicą Tessyny jest Bellinzona. Znajdują się tu średniowieczne budowle warowne, które od 2000 r. należą do listy światowego dziedzictwa UNESCO.

- **Region Jeziora Genewskiego i Malezji**

Region ten obejmuje obrzeża Jeziora Genewskiego (Leman) i wysokogórski teren Malezji (Wallis). Nad Lemanem największym ośrodkiem ruchu turystycznego jest Genewa. Miasto to jest siedzibą licznych organizacji międzynarodowych, miejscem kongresów i spotkań politycznych oraz ważnym węzłem komunikacyjnym i międzynarodowym portem lotniczym.

Jezioro Genewskie to największe alpejskie jezioro o pow. 582 km². W obrębie wybrzeża znajdują się uzdrowiska, miejscowości wypoczynkowe, a także zabytkowe miasteczka. Lozanna to centrum światowych targów oraz życia naukowego i kulturalnego. Od 1994 roku Lozanna posiada tytuł "Stolica Olimpijska", tutaj znajduje się Muzeum Olimpijskie, jedno z najczęściej odwiedzanych miejsc w Szwajcarii. Warto wspomnieć o dwóch klimatycznych miejscowościach w tym regionie tj. Montreux i Vevey. Montreux i Vevey są szczególnie atrakcyjnym miejscem dla krótszego i dłuższego wypoczynku. Położone są malowniczo na brzegu Jeziora Lemańskiego. Atrakcyjna oferta kulturalna z wystawami, koncertami, a przede wszystkim z Festiwalem Jazzowym przyciąga wielu turystów.

Walezja to nieco odmienny region o wysokogórskich krajobrazach. Alpy Walijskie dysponują doskonałymi warunkami narciarskimi, ponadto stanowią dużą atrakcję dla alpinistów. Stacja sportów zimowych i bazą turystyki wysokogórskiej jest miejscowość Zermatt.

- **Region Jury**

Jura to region zróżnicowany pod względem krajobrazowym, historycznym i kulturowym.

Stolicą regionu jest Neuchatel, miasto pełne średniowiecznych zabytków architektury.

Największą atrakcją tego regionu są położone na obrzeżach Jury Jeziora Neuchatel, Biel o Joux oraz wąwozy Pichoux i Taubenlesch. Ważną i znaną miejscowością uzdrowiskowo – kąpieliskową regionu jest Yverdon, położona nad wspomnianym Jeziorem Neuchatel.

- **Region północno-wschodni**

W regionie tym dominuje turystyka krajoznawcza. Głównym miastem tej krainy jest Zurych, położony na północnym krańcu Jeziora Zuryckiego. Zurych to największe centrum zagranicznego ruchu turystycznego, największy międzynarodowy port lotniczy Szwajcarii³.

---

³ Kruczek Z., Europa. Geografia turystyczna, wyd. III, Kraków 2007.

Ważnym ośrodkiem turystyki krajoznawczej jest Szafuza położona nad Renem. Atrakcją dla turystów są pobliskie wodospady Renu.

Ośrodki turystyki wypoczynkowej zlokalizowane są w rejonie Jeziora Bodeńskiego z znanym kąpieliskiem Bad Ragaz.

W rejonie Appenzell znajdują się ośrodki narciarskie np. Wildhaus oraz zleńiska np. Heider czy Walzenhauser.

2.2. Dostępność komunikacyjna

Kraj posiada bardzo dobrze rozwiniętą sieć autostrad i dróg lokalnych. Sieć dróg liczy ponad 71 tys. km z czego 1750 km to autostrady. Za korzystanie z autostrad obowiązuje roczna opłata, płatna przy wjeździe, w wysokości 40,- CHF. Prędkość maksymalna na autostradach tylko 120 km na godzinę.

Bardzo sprawnie działa państwowa kolej szwajcarska (w 100% zelektryfikowana) oraz obsługujące niektóre odcinki regionalne koleje prywatne. Między głównymi miastami komfortowe pociągi typu Intercity kursują w cyklu półgodzinnym, między pozostałymi co godzinę. Genewa, Zurych, Berno i Bazylea mają połączenie z siecią szybkich kolei francuskich TGV (Paryż, Besancon, Lyon) i niemieckich Interexpresów, kursujących jednakże w Szwajcarii na nie wydzielonych torach z prędkością pociągów lokalnych. Przejazdy kolejowe są drogie, większość podróżnych korzysta jednak z 50% zniżek po wykupieniu rocznej karty za 200 CHF.

Głównym szwajcarskim portem rzeczny jest Bazylea. Natomiast największy port lotniczy jest w Zurychu.

ROZDZIAŁ II

ANALIZA RYNKU TURYSTYCZNEGO SZWAJACRII

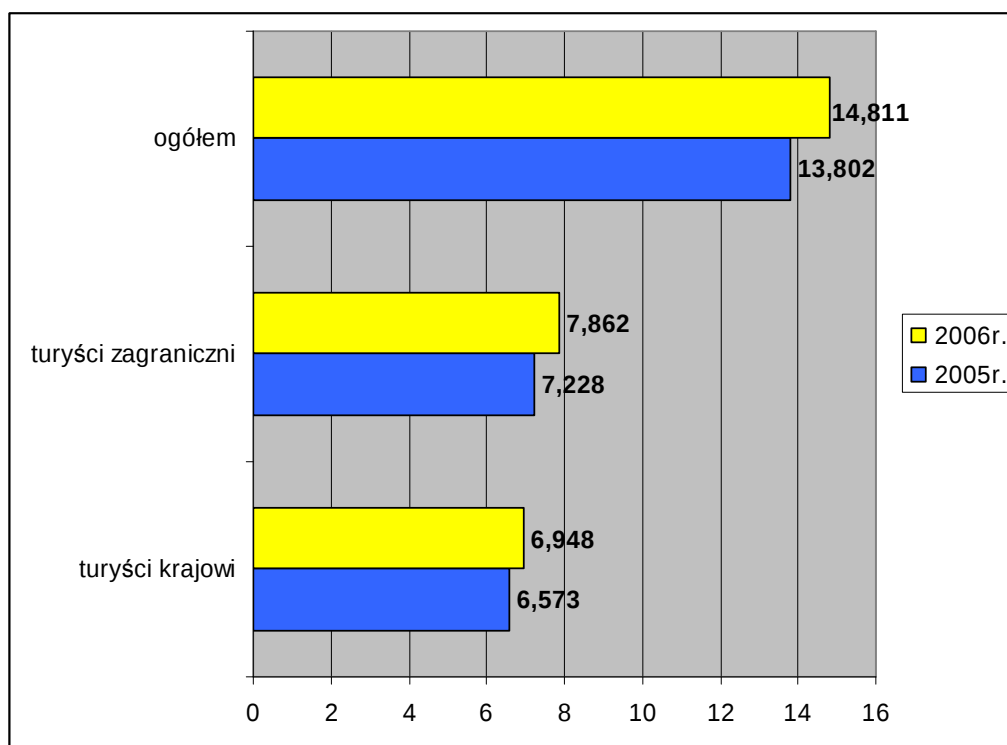
1. Rynek recepcji turystycznej

1.1. Wielkość przyjazdów

Z poniższego wykresu wynika, że liczba turystów z roku na rok wzrasta.

W 2006 r. Szwajcarię odwiedziło ogółem ponad 14 mln turystów. W celach turystycznych podróżowało 6,948 mln Szwajcarów, natomiast 7,862 mln turystów stanowili obcokrajowcy.

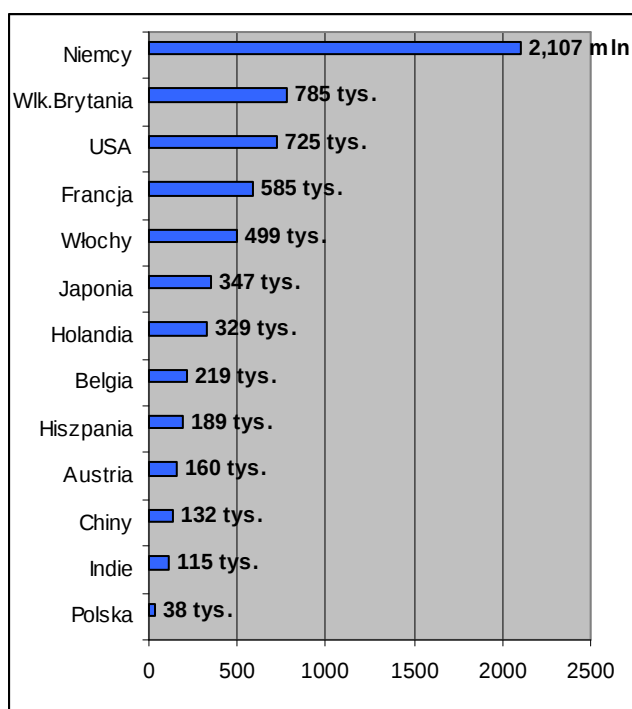
Rys. 1. Wielkość przyjazdów turystów w mln

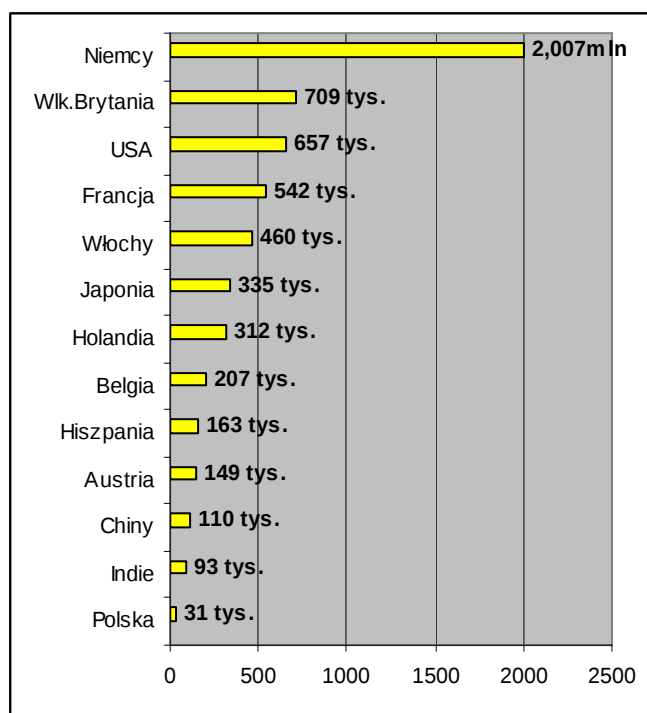
Źródło: Statistical Data on Switzerland

Najchętniej Szwajcarię odwiedzają turyści z Niemiec, Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych, Francji oraz Włoch. Zauważyć można, iż z roku na rok turystów z tych krajów przybywa.

Rys.2. Przyjeżdżający do Szwajcarii w 2006r.

Rys.3. Przyjeżdżający do Szwajcarii w 2005r

Źródło: Statistical Date on Switzerland

1.2. Wydatki turystyczne

Szwajcaria to kraj, w którym turystyka odgrywa coraz większe znaczenie.

Z poniższej tabeli wynika, że w roku 2006 w porównaniu do roku 2005 wydatki Szwajcarów na turystykę wzrosły o prawie 1 mln CHF.

Tab.2 Wydatki turystów

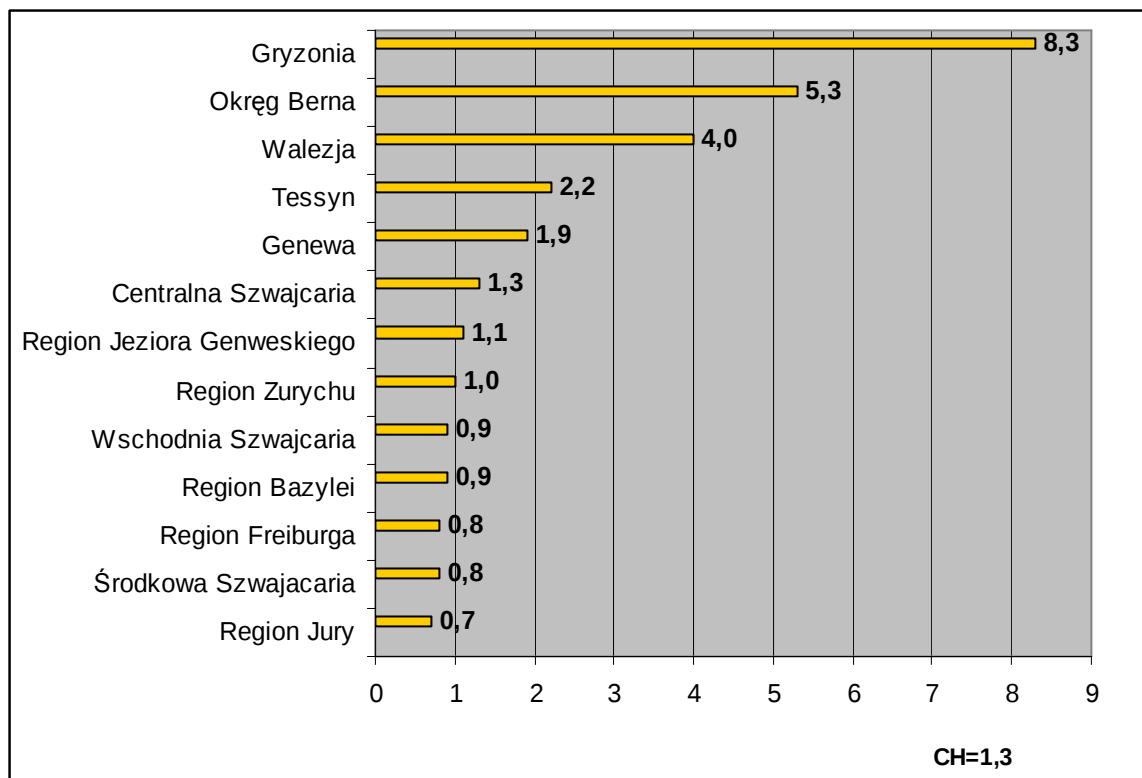
Wydatki w mln CHF	2000 r.	2005r.	2006r.
Wydatki turystów zagranicznych	11,223	12,549	13,334
Wydatki Szwajcarów za granicą	9,167	11,056	12,384
Ogółem	2,057	1,493	951

Źródło: www.ststistik.admin.ch

1.3. Odwiedzane regiony

Najchętniej odwiedzanym regionem Szwajcarii jest Gryzonia (8,3), okręg Berna (5,3), Walezja (4,0). Najniższą wartość wskazuje Region Jury (0,7).

Rys. 4. Najczęściej odwiedzane regiony

Źródło: www.bfs.admin.ch

1.4. Długość pobytu

Analizując poniższą tab.3 można zaobserwować iż długość pobytu z roku na rok spada, zarówno wśród turystów krajowych jak i zagranicznych. Różnica między rokiem 2005 a 2006 jest niewielka aczkolwiek zauważalna.

Tab.3. Długość pobytu

	2000 r.	2005 r.	2006 r.
Turyści krajowi	2,5	2,2	2,2
Turyści zagraniczni	2,6	2,5	2,4
Ogółem	2,5	2,4	2,3

Źródło: Statistical Data on Switzerland

1.5. Zakwaterowanie

Turyści krajowi, jak i zagranicznych najczęściej korzystają z zakwaterowania w hotelach lub obiektach uzdrowiskowych. Najmniej wykorzystywane są schroniska młodzieżowe (tab.4).

Tab.4. Rodzaj zakwaterowania

	Schroniska młodzieżowe	Camping	Hotele i obiekty uzdrowiskowe
Turyści krajowi	506	1 504	15 204
Turyści zagranicznych	368	1 265	19 644
Noclegi ogółem	874	2 769	34 848

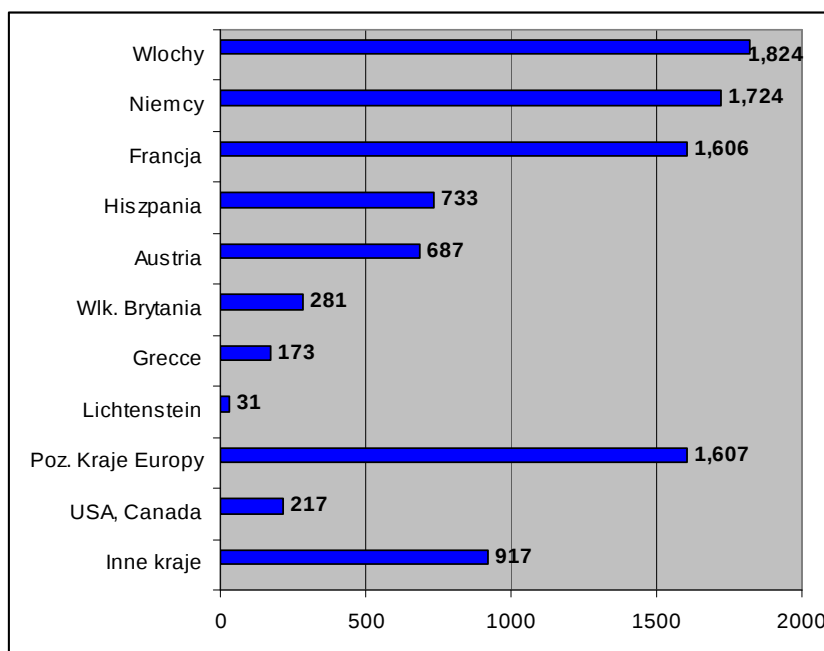
Źródło: www.bfs.admin.ch

2. Rynek emisji turystycznej

2.1. Liczba podróży i kierunki wyjazdów

W przypadku podróży zagranicznych obywateli Szwajcarii 2005r. zanotowano 9,8 mln wyjazdów Szwajcarów w celach turystycznych. Najchętniej podróżowali do Włoch, Niemiec i Francji (Rys.4).

Rys. 5. Liczba wyjazdów Szwajcarów za granicę

Źródło: Statistical Data on Switzerland

2.2. Wydatki Szwajcarów na podróże

Szwajcarzy średnio na podróże zagraniczne długoterminowe wydają 1415CHF, z kolei na krótkoterminowe 388CHF. Natomiast na podróże krajowe długoterminowe 619CHF, a na krótkoterminowe 158CHF.

Tab.5. Średnie wydatki

	Wydatki na podróż na osobę w kraju (CHF)	Wydatki na podróż na osobę za granicą (CHF)
Wyjazdy krótkoterminowe	158	388
Wyjazdy długoterminowe	619	1415

Źródło: www.bfs.admin.ch

2.3. Długość pobytu

Najczęściej podczas pobytu za granicą Szwajcarzy spędzają tam siedem dni (29%). Niewiele mniej osób spędza więcej niż siedem dni (25%).

Tab.6. Długość pobytu

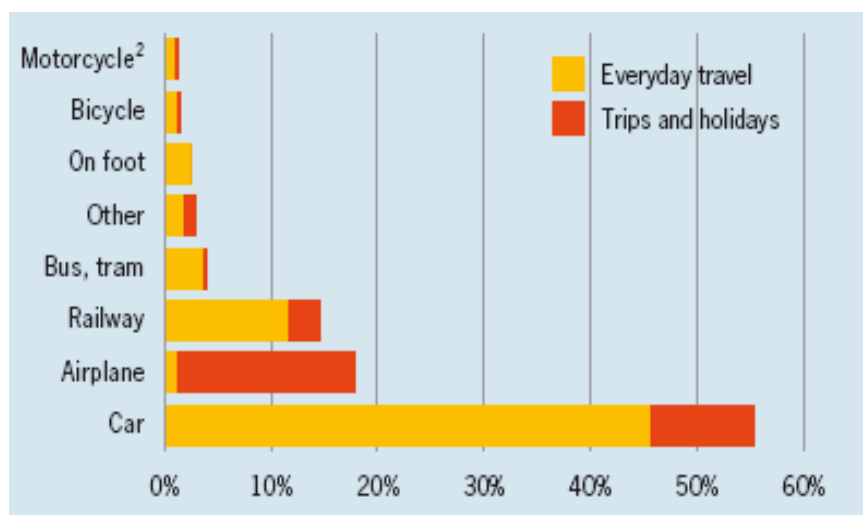
Długość pobytu	2003	
	Tys.	%
1 dzień	382,3	5
Pobyt weekendowy	1 845,8	23
Pobyt tygodniowy	2 334,1	29
Powyżej 7 dni	1 960,3	25
Powyżej 14 dni	1 440,9	18

Źródło: Swiss Tourism in Figures 2007

2.4. Środki lokomocji

Wśród Szwajcarów najczęstszym środkiem lokomocji wykorzystywanym w celach turystycznych jest samolot oraz samochód. Stosunkowo niewielki procent turystów wykorzystuje pociągi.

Rys. 6. Środki lokomocji

Źródło: Statistical Yearbook 2008

3. Profile turystów

3.1. Wiek i płeć turystów

Największy odsetek podróżujących to osoby w przedziale wiekowym 26-45 lat. Na drugim miejscu to przedział wiekowy 19-25 oraz 46-64 lat. Warto podkreślić, że również w grupie wiekowej od 26-45lat bardzo liczne są wyjazdy służbowe 17,1. Niewiele mniej w przedziale 46,64 lat bo aż 13,7.

Tab.7. Wiek turystów

Wiek	Liczba podróży w ciągu roku	Wyjazdy służbowe	Co najmniej jedna podróż w ciągu ostatnich 4 miesięcy (%)
Do 18 lat	2,9	0,2	61,2
19- 25 lat	2,6	3,8	54,8
26-45 lat	3,3	17,1	60,4
46-64	2,6	13,7	55,5
Powyżej 65	1,5	0,7	35,3

Źródło: Urząd statystyczny Szwajcarii

W Szwajcarii zauważa się że mężczyźni podróżują częściej niż kobiety. Obserwuje się bardzo duży udział mężczyzn w wyjazdach służbowych (16,2).

Tab.8. Płeć turystów szwajcarskich

Płeć	Liczba podróży w ciągu roku	Wyjazdy służbowe	Co najmniej jedna podróż w ciągu ostatnich 4 miesięcy (%)
Kobiety	2,5	4,7	52,4
Mężczyźni	2,8	16,2	57,1

Źródło: Urząd statystyczny Szwajcarii

3.2.Dochody

Poniższa tabela wskazuje zależność podróżowania od dochodów. Wynika z niej, że im większe dochody tym liczba wyjazdów turystycznych wzrasta.

Tab.9. Dochody a podróże Szwajcarów

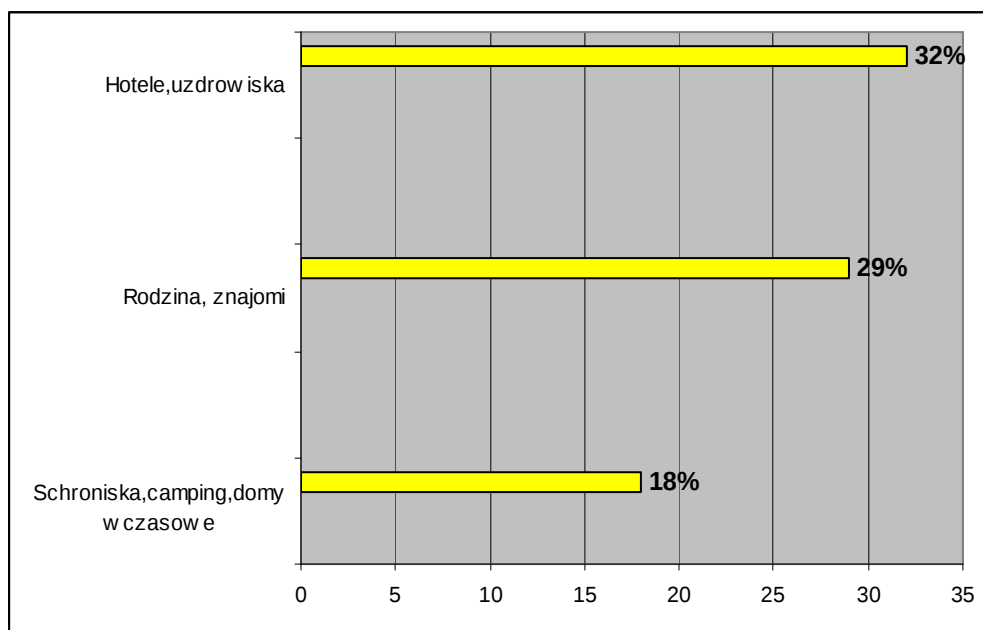
dochód	Liczba podróży w ciągu roku	Wyjazdy służbowe	Co najmniej jedna podróż w ciągu ostatnich 4 miesięcy (%)
Do 4000CHF	1,6	3,5	36,3
4001-8000CHF	2,6	7,4	55,7
8001-12000CHF	3,6	11,9	69,8
>12000CHF	4,4	24,2	73,6

Źródło: Urząd statystyczny Szwajcarii

3.3. Rodzaj zakwaterowania

Szwajcarzy najczęściej korzystają z Hoteli i uzdrowisk (32%), następnie korzystają z noclegu u rodzin lub znajomych. Najmniejszy procent stanowią schroniska, campingi i domy wczasowe.

Rys. 7. Zakwaterowanie

Źródło: Urząd statystyczny Szwajcarii

4. Branża turystyczna

4.1. Touroperatorzy

W Szwajcarii istnieje wielu touroperatorów. Wymienić można kilku z nich:

- Intrepid travel
- Archers Direct
- Swiss Travel Service
- Esprit
- Thompsons Tours
- [Intrepid Ravel](#)

4.2. Przedsiębiorstwa hotelarskie

Szwajcaria to kraj, w którym wybór hoteli jest przeogromny. W całym kraju można znaleźć hotele historyczne, tradycyjne, design, "tylko dla kobiet", wellness, nowoczesne i tematyczne. Większość szwajcarskich hoteli należy do Szwajcarskiego Stowarzyszenia

Hotelarzy. Członkowie Stowarzyszenia klasyfikowani są wg ściśle określonych zasad. Klasy hoteli to: Deluxe (*****), First Class (****), Tourist Class (***), Standard (**) i Basic (*).

W 2006 r. w Szwajcarii liczba obiektów hotelarskich wynosiła 4 967. Największe roczne obłożenie pokoi zanotowano w obiekty 4 i 5*.

Tab.11. Liczba obiektów hotelarskich

Kategoria	Liczba obiektów	Liczba pokoi	Liczba łóżek	Obłożenie pokoi (%)	Obłożenie łóżek (%)
*	62	1 847	4 245	54,7	38,2
**	292	7 302	13 897	51,2	42,7
***	925	32 207	59 000	55,2	47,4
****	408	28 361	50 430	62,2	52,6
*****	77	9 791	16 516	62,3	53,3
Brak informacji	2 864	41 212	82 459	35	28,8
Brak kategorii	339	6 806	13 883	44,5	38,1
Ogółem	4 967	127 527	240 429	50,1	41,7

Źródło: Swiss Tourism in Figures 2007

4.3 Promocja turystyczna

- **Biura IT**

W Szwajcarii prawie każdy kanton posiada główny ośrodek informacji turystycznej. W takim ośrodku można zaczerpnąć informacje o danym mieście czy regionie. Przykładem mogą być:

- Appenzellerland Tourismus Ar
- Davos Tourismus
- Geneva Tourism
- Interlaken Tourismus
- Montreux-Vevey Tourisme
- Ticino Turismo
- Zurich Tourismus.

- **Targi**

W Szwajcarii corocznie organizowane są różne imprezy targowych. Spośród imprez turystycznych wyróżnić należy:

- Switzerland Travel Mart w Bazylei
- FESPO Fair for Holiday Travel and Sport Messe w Zurichu
- The Holiday and Health Fair BEA w Bernie

Na targach tych obecne są narodowe organizacje turystyczne, jak również touroperatorzy, biura IT, gestorzy bazy noclegowej, żywieniowej.

- **Narodowa Organizacja Turystyczna w Szwajcarii**

W dużej mierze promocją Szwajcarii zajmują Narodowa Organizacja Turystyczna Switzerland Tourism.

- **Portale internetowe**

W dzisiejszych czasach niezwykle ważnym instrumentem promocji jest Internet. Właśnie w nim można odnaleźć wiele informacji na temat ciekawych miast, regionów, czy różnych atrakcji w Szwajcarii. Zazwyczaj tłumaczone są one w kilku językach.

Przykład stanowią:

- www.myswitzerland.com/
- www.bav.admin.ch
- www.tcs.ch
- www.statistik.admin.ch
- www.sgh.ch

ROZDZIAŁ III

ZNACZENIE RYNKU SZWAJCARII DLA POLSKI

1. Analiza liczby przyjazdów Szwajcarów do Polski

Analizując poniższą tabelkę, wynika że liczba przyjazdów Szwajcarów w 2007r. wzrosła o 11,1 w porównaniu do roku 2006. Lata 2003 do 2005r. wykazują, iż ruch turystyczny Szwajcarów do Polski raz był niższy następnie wzrósł i w roku 2005 znów spadł.

Tab.11. Liczba przyjazdów Szwajcarów do Polski (tys.)

2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.
38,3	48,8	42,4	47,2	58,7

Źródło: Instytut Turystyki

W całym 2007 roku zanotowano 66,2 miliona przyjazdów cudzoziemców, o 1,7% więcej niż w 2006 roku. Wzrost ruchu przyjazdowego był zdecydowanie najszybszy w pierwszym kwartale 2007 roku, w czwartym kwartale zanotowano spadek. Analizując ruch przyjazdowy według krajów stwierdzamy przewagę tendencji wzrostowych.

Ogółem, w ciągu całego 2007 roku znacznie (o ponad 25%) wzrosła liczba przyjazdów z: Portugalii, Irlandii, Luksemburga, Norwegii, Hiszpanii, Turcji, Estonii i Belgii.

Wzrost na poziomie 10%-25% wykazały: Szwajcaria, Wielka Brytania, Korea Płd, Włochy, Łotwa, Izrael, Japonia, Australia, Francja, Mołdawia, Dania i Bułgaria.

Liczba przyjazdów z Niemiec wzrosła o 2,4%, a z pozostałych krajów 15 UE – o 12%.

Utrzymuje się trend wzrostowy w przyjazdach z krajów pozaeuropejskich, zwłaszcza z Korei Płd. i Japonii. Wyjątek stanowią Stany Zjednoczone (spadek, zwłaszcza w trzecim kwartale).

W lecie (lipiec i sierpień) najbardziej wzrosła liczba przyjazdów z: Portugalii, Irlandii, Luksemburga, Norwegii, Estonii, Izraela, Łotwy, Turcji, Belgii, Szwajcarii, Bułgarii, Hiszpanii i Wielkiej Brytanii.

Spadła liczba przyjazdów z Cypru, Malty, Grecji, Holandii, USA, Słowacji i Rosji

Tab.12. Turyści z Szwajcarii korzystający w latach 2004-2006 z obiektów zakwaterowania zbiorowego w Polsce (tys.)

2004r.	2005r.	2006r.
32,3	29,6	28,5

Źródło: Instytut Turystyki

Z powyższych danych wynika, iż najwięcej Szwajcarów skorzystało z obiektów zakwaterowania zbiorowego w 2004 roku (32,4tys.)i w kolejnych latach występowała tendencja spadkowa.

Tab. 13.Turyści Szwajcarscy korzystający w latach 2003-2006 z hoteli w Polsce

2003	2004	2005	2006
26,4	28,9	26,4	25,0

Źródło: Instytut Turystyki

Tab.14. Wielkość wydatków turystów szwajcarskich w Polsce

Wielkość wydatków w Polsce		Wielkość wydatków w Polsce na 1 turystę		Turyści w Polsce jako % mieszkańców
W mln USD	Wartość stand.	W USD	Wartość stand.	Wartość stand.
16	0,0036	381	0,0738	0,0215

Źródło: Instytut Turystyki

1.2. Odwiedzane województwa

W 2007 roku do najczęściej odwiedzanych województw należały: mazowieckie, wielkopolskie, małopolskie i dolnośląskie. W porównaniu z 2006 rokiem spadek liczby wizyt zanotowały mazowieckie, lubelskie i podlaskie, a wzrost – tylko podkarpackie.

1.3. Cele przyjazdów turystów zagranicznych do Polski

Wyniki uzyskane w pierwszym półroczu 2007 roku wskazują na zmianę struktury celów pobytu. Znacznie, zwłaszcza w pierwszym kwartale, wzrosło znaczenie turystyki biznesowej w przyjazdach do Polski. Łącznie co trzeci przyjazd związany jest ze sprawami służbowymi. Zmalał odsetek wizyt w celach turystycznych (14%). Nie zmienił się istotnie odsetek odwiedzających krewnych lub znajomych. Wyraźnie więcej było natomiast podróży tranzytowych (20%), mniej zaś – przyjazdów na zakupy (9%). Pozostałe cele pobytu: zdrowotne, szkoleniowe, podjęcie dorywczej pracy, odwiedziny w miejscu pochodzenia, sprawy religijne – występują bardzo rzadko. Służbowe lub biznesowe cele przyjazdu najczęściej deklarowali turyści z krajów 15 UE, w tym Niemcy. Wśród nowych członków Unii (głównie mieszkańców Litwy, Łotwy i Estonii) zwracają uwagę – podobnie jak w 2006 roku – bardzo liczne podróże tranzytowe.

Jeśli chodzi o turystów ze Szwajcarii to co najmniej 10% z ich przyjazdów do Polski wiąże się z przyjazdem w celach służbowych (biznesowych), są to turyści znajdujący się w grupie wiekowej 34-54. Szacuje się także iż wzrośnie liczba przyjazdów turystów w celach typowo turystycznych w przedziale wiekowym 35-45 lat.

PODSUMOWANIE

Szwajcaria to kraj atrakcyjny pod wieloma względami. Oprócz walorów przyrodniczych i kulturowych ogromne znaczenie mają tradycje turystyczne oraz wysoka jakość świadczonych usług. Szwajcaria dysponuje bardzo dobrze rozwiniętą komunikacją drogową, bazą hotelową oraz gastronomiczną, co stanowi uzupełnienie do atrakcji jakie oferuje ten kraj. W Szwajcarii koncentruje się głównie ruch turystyczny w okresach zimowych, aczkolwiek w sezonie letnim nie można nudzić się w tak zróżnicowanym krajobrazowo kraju.

Turystyka zagraniczna Szwajcarii ma charakter ruchu tranzytowego, co wiąże się między innymi z tym, że kraj ten jest dla przeciętnego turysty bardzo drogi. Największa liczba turystów przybywa do Szwajcarii z Niemiec, Francji, Włoch i Wielkiej Brytanii. Jak można się domyślić, do Szwajcarii napływają turyści z krajów bogatych a tym samym wysokorozwiniętych. Mimo intensywnych promocji Szwajcarskich kurortów w Polsce, kraj ten jest stosunkowo drogi dla Polaków jako miejsce wypoczynku wakacyjnego czy wypadów weekendowych.

Z kolei Polska również nie jest krajem wielce atrakcyjnym dla turystów Szwajcarskich. Miejmy nadzieję, iż Euro 2012 będzie tym czynnikiem, który spowoduje napływ większej szerzy turystów nie tylko z Szwajcarii, ale również z innych krajów świata.

BIBLIOGRAFIA

1. Kruczek Z., Europa. Geografia turystyczna, wyd. III, Kraków 2007.
2. Swiss Tourism in Figures, Edition 2008
3. Statistical Data on Switzerland
4. Statistical Yearbook 2008
5. Taschenstatistik der Schweiz 2007
6. www.bfs.admin.ch
7. www.coi.rzeszow.pl
8. www.mojaszwajcaria.pl
9. www.portal-stat.admin.ch
10. www.przewodnik.onet.pl
11. www.stat.gov.pl
12. www.wikipedia.pl
13. www.ststistik.admin.ch
14. www.encyklopedia.pwn.pl

RYCINY

Ryc. 1 Mapa Szwajcarii	str.3
Ryc. 2 Flaga Szwajcarii.....	str.5
Ryc.3 Herb Szwajcarii.....	str.5

TABELE

Tabela nr 1. Kantony i samodzielne półkantony Szwajcarii.....	str.5
Tabela nr 2. Wydatki turystów	str.14
Tabela nr 3. Długość pobytu turystów zagranicznych	str.14
Tabela nr 4. Rodzaj zakwaterowania.....	str.14
Tabela nr 5.Średnie wydatki.....	str.15
Tabela nr 6.Długość pobytu turystów szwajcarskich.....	str.15
Tabela nr 7.Wiek turystów szwajcarskich.....	str.16
Tabela nr 8.Płeć turystów szwajcarskich	str.17
Tabela nr 9. Dochody a podróże Szwajcarów	str.17
Tabela nr 10. Zakwaterowanie Szwajcarów	str.18
Tabela nr 11.Liczba obiektów hotelarskich	str.19
Tabela nr 12. Turyści z Szwajcarii korzystający w latach 2004-2006 z obiektów zakwaterowania zbiorowego w Polsce (tys.)	str.22
Tabela nr 13. Turyści Szwajcarscy korzystający w latach 2003-2006 z hoteli w Polsce.....	str.22
Tabela nr 14. Wielkość wydatków turystów szwajcarskich w Polsce	str.22

Wykresy

Rys. 1 Wielkość przyjazdów turystów w mln.....	str.11
Rys. 2 Przyjeżdżający do Szwajcarii w 2006r....	str.12
Rys. 3 Przyjeżdżający do Szwajcarii w 2005r.....	str.12
Rys. 4. Najczęściej odwiedzane regiony	str.13

Rys. 5 Liczba wyjazdów Szwajcarów za granicę	str.14
Rys. 6 Środki lokomocji.....	str.16
Rys. 7 Zakwaterowanie	str.18